

Alevilik Aşkı

Remzi Kaptan

Alevilik Aşkı

Remzi Kaptan

Remzi Kaptan, 1976 yılında K. Maraş'ta dünyaya geldi.

Remzi Kaptan, kişilik bilincine ulaştıktan sonra tercihini Alevilik yoluna hizmetten yana yaptı. Bu tercihin gereği olarak Alevilik yoluna hizmetini sürdürmeye devam ediyor.

İletişim için: remzi.kaptan@yahoo.com

Alevilik Aşkı adlı bu çalışma Remzi Kaptan'ın çeşitli zamanlarda yazdığı yazılardan ve yaptığı sohbetlerden derlenmiştir.

İçindekiler

1. Giriş
2. Alevilik Aşkı Aşkların En Güzelidir
3. Alevilik Yoluna Tutkuyla Aşık Olmak
4. Aşk, İnsanın Kendisini Aşmasıdır
5. Ali Demek Yücelik Demektir
6. Aşk Anlatılmaz, Yaşanır
7. Aşık Veyseldeki Derinlik
8. Aşk ve Ahlak
9. Aşkın Ateşiyle Nurlanmak
10. Erenlerin Cemini Nasıl Anlatmalı
11. Münkir Ermez Bu Sırra
12. Bizim Semahımız İlahi Bir Aştır
13. Bizler Güruh-u Naci'yiz
14. Dertli Divani
15. Hz. Ali'nin Aşıklarıyız
16. Sır Vardır Sır İçinde
17. Pir Sultan Pirimiz Yolunda Ölürüz

18. **Hizmet Edelim Gerçeğe**
19. **Özgür Olunmadan Aşık Olunmaz**
20. **Hedeflenen Mutlak Aşktır**
21. **İnanmazsan Gelir Görürsün**
22. **Pir Sultan'ın Aşkı**
23. **Eşrefoğlu Al Haberi**
24. **Vahdetname**

Aradığımız, hedeflediğimiz, yaşamak istediğimiz, uğruna dile gelmez bedeller ödediğimiz; arı-duru, pirüpak, güzellikte sınırı olmayan, sadece bazı anlarda değil, dembedem yaşamın bütününde hakim olan bir aşktır.

Giriş

Alevilik bir inançtır. Yaşamı, evreni, insanı ve bütün bunlar bağlantılı ne varsa onu anlamanın, anlamlandırmanın; anlamlı ve mutlu bir yaşamın menziline olduğu bir inanç yoludur. Aşk ise sevgi ve bağlılığın en üst aşamasıdır. Sevdiği ile hemhal olup onunla bir olmanın, bir olmak istemenin ifadesidir. Bu bağlamda **Alevilik Aşkı**, Alevi inancına, bu inancın yarattığı, oluşturduğu, hedeflediği değerlere ve doğrulara bağlılığın, güvenmenin, inanmanın adıdır.

Birer ferdi olduğumuz Alevi toplumunu zaman zaman kendi gerçekliğinden uzak ve bihaber yaşadığı için, bir çok konuda ve sorunda duyarsızlaştığı için çok sert ve yakıcı şekilde eleştiriyoruz. Ancak bu eleştirilerimiz ve toplumsal yapımızdaki bazı aksaklıkların, eksiklerin, yetmezliklerin, yanlışların, laubaliliğin tespit edilip söylenmesi toplumumuzu aşağıladığımız veya değersizleştirdiğimiz anlamına gelmiyor. Bilakis, aslında Alevi inancının -az da olsa- yaşandığı ve yaşatıldığı bu toplumu malımızla, bedenimizle, canımızla (ruhumuzla) çıkarsız ve karşılıksız sevdiğimiz için bu tespit ve eleştirileri yapıyoruz. Alevi toplumuna ölümüne bağlı

olduğumuz için, Alevi toplumunun hayatın her alanında, maddi-manevi daha bir üst aşamada olmasını arzu ettiğimiz için, Alevi inancının bütün yer kürede hayat bulmasını istediğimiz için bu eleştirileri yapıyoruz.

Bu çalışmayla Alevi inancına aşkımızı dile getirmeye çalışacağız.

Alevi öğretisiyle şekillenip insanlığa ışık olmuş cümle erenlere bağlılığımızı bir kez daha ifade edeceğiz.

Alevi öğretisinin güzelliklerini, deyişlerimizdeki felsefeyi, semahlarımızdaki aşkınlığı anlatmaya çalışacağız.

Kısacası, her ne kadar dile gelmesi ve tam olarak anlaşılması meselede olsa aşkımızı anlatmaya çalışacağız. Aşkımızı anlamak isteyenlere '*aşk anlatılmaz, yaşanır*' deyimini bir kez daha hatırlatarak aşkınız bol olsun diyelim.

Gerçeğe Hü!

Alevilik Aşkı Aşkların En Güzelidir

Sonda söyleyeceklerimizi basta söyleyelim.

Hiç bir ilgiyi, sevgiyi, aşkı küçümsemiyoruz. Ancak bizce aşkların en güzeli; binlerce yılın süzgecinden geçip, sayısız erenin-yol sürenin hizmet ettiği, hizmet ederek kendisini bulduğu ve bu bulduğundan bir şeyleri kattığı Alevi inancına olan aşktır.

Alevilik inancı yaşamımızı anlamına uygun, dolu dolu, her nefes alış verişi soylu bir davranış-eylem olarak yaşamının adıdır.

Alevilik inancı bizleri anlam ve mutluluk dolu yaşama götüren yoldur. Bunun içindir ki *“sorma be birader mezhebimizi, biz mezhep bilmeyiz yolumuz vardır”* diyor Nesimi.

Var olanlar insanoğluna yetmediği için insanoğlu hep arayışta. Her daim kendini sorgulamada. Yaşam öyle basit, anlamsız, sebepsiz, önemsiz değildir. Her şey bir yana nefes alıp vermek bile çok önemli bir olaydır.

Alevi olmak, varoluşa verilebilecek en geçerli cevaptır.

Alevi olmak, neden var olunduğunun cevabını verdiği gibi, bu var olmayı anlamlı kılmanında yoludur.

Alevi yolunun inceliklerini bilmek, bu nazenin yola Nesimi gibi tutkuyla bağlı olanların yapmış oldukları katkıları görmek sıradanlığı aşmak demektir.

Alevi olmak, bu manada insan olmaktır. Her insan suretinde görünen insan değildir. İnsan olmak, surette insan olmak değildir, manada insan olmaktır. Alevilik bu manayı veriyor almak isteyenlere.

İnsan, sıradanlığı aşabildiği ölçüde insandır. Her çarpıklık sıradanlığı aşmak değildir. Surette insandan çıkıp manadaki insana ulaşmak, bir bütün halinde insan olmak, ham ervahlıktan çıkıp ehli kamil olmak demektir.

Aleviliğin amacı budur. Tek tek fertlerden başlayarak cümle insanların insan-ı kamil olmasıdır. Alevilik bunu sağlıyor. Cehaletten ve her türlü yozluktan, yobazlıktan insanı arındırıp gerçek anlamda insan olmayı sağlıyor.

“Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?” Elbette ki olmaz. İşte Alevilik bilmeyi, farkında olmayı, anlamayı, kavramayı ve... ve... en önemlisi de insan olarak yaşamayı sağlıyor.

Bunca Alevi önderi, yol süreni Alevilik için zerre kadar dahi tereddüt etmeden malını, ailesini, canını ve var olan her şeyini gerektiğinde feda etmiştir. Alevilik inancı onlara gerçek anlamda insan olarak yaşamanın anlam ve değerini verdiği için bunu yapmışlardır.

Alevilik aşkı böyle bir aşktır. Sıradan bir ilgi, sevgi olayı değildir. Bütün olarak yaşanan, tek tek hücreleri bile sarıp sarmalayan bir aşktır. Tutkuyla yaşanan ve ancak yaşayanların bildiği lezzetler sunan bir aşktır.

Daha öncede söylemiştik; 'aşk anlatılmaz, yaşanır' diye. Sıradan bir ilgiyi, sevgiyi, aşkı bile anlatmak bunca zorken aşkların en güzeli olan Alevilik aşkını anlatmak neredeyse imkansız. Bunun için bu aşkı yaşamaya ancak davet edebiliriz. Ve böylesi bir aşkın mümkün, imkan dahilinde olduğuna şahadet getirebiliriz.

Alevilik Yoluna Tutkuyla Aşık Olmak

Alevilik yolunu süren ve bu yolun insanlık yaşadığı müddetçe var olmasını isteyenler Aleviliğe tutkuyla bağlı olmalıdır. Daimi bir aşk hali ile, her dem dara durmuşcasına, pirin divanında durmuşcasına, cem erenlerinin o nurlu yüzlerine bakarcasına yaşamalıdır.

Her nefeste cemde solunan hava solunmalıdır.

Cem ki; bütün kirlerin giderildiği, arınmanın ve yeniden doğuşun gerçekleştiği, nurani iklimlerin hakim olduğu, toplumsal huzurun ve bireysel mutluluğun yaşandığı yerdir/zamandır/mekandır.

Alevilik yoluna öyle tutkuyla bağlı olunmalıdır ki, adeta her nefeste bu tutku solunmalı ve yine verilen her nefeste bu yolun o insanı anlam ve mutluluk dolu yaşama götüren görkemi cümle insanlığa, cümle varlığa verilmelidir.

Bırakalım yapılan her davranışı, söylenen her sözü, atlan her adımı; her nefes alış verişte bile bu insanlığın ulaşabileceği soylu ruh hali/bilinç boyutu/anlama gücü diğer canlılara/varlıklara yansıtılmalıdır. Alevi olmak, Alevilik yolunu sürdürmek bunu gerektirir.

Alevi olmak başlı başına soyluluğu ve asaleti tercih etmek demektir.

Alevi olmak insanlık bilincine ulaşmak/ulaşma çabasıdır.

Alevi olmak, Alevilik inancına mensup olup gereklerini yerine getirmek, varoluşa verilebilecek en anlamlı cevaptır.

Alevilik aşkı da soylu bir aşktır. Her tür gerilikten, yan unsurlardan arınmış, berraklaşmış, öz halinde kalmış bir aşktır. Öyle basit, sıradan, ucuz, basma kalıp kavram ve alışageldik duygu ve düşüncelerle yaklaşılmayacak kadar asil bir aşktır. Böylesi bir aşk ancak sınırları zorlayacak bir tutkuyla yaşanabilir.

Alevilik aşkı yaşandığında sadece yaşayanların bilebileceği ve var olan hiç bir hazza, lezzete benzemeyen mutluluklar yaşatan bir aşktır. Bu aşkın anlatılması imkan dahilinde değildir. Çünkü mevcut hiç bir kelime ve kavram bunu anlatamaz.

Yaşandığı ve anlatılmayacağı, her anlatım mutlaka eksikler taşıyacağı için Alevilik aşkını ancak bir bütün halinde yaşayanlar anlayabilir.

Alevilik yolunu sürdürme iddiasında olanlar eğer böyle bir anlayış ile yaklaşırlarsa başarılı olabilirler. Bunun dışında, yani yüreğinin en ücra köşesinde dahil bütün hücrelerinde ve ruhunun bütün katmanlarında hissedip yaşamıyorlarsa, hep bir şeyler eksik kalacaktır.

Alevilik yolunu sürdürme ve bu yolun bütün insanlık tarafından bilinmesini isteyenler, bu yolun cümle insanlığa ulaşmasını ancak bu soylu aşkı yaşayarak götürebilirler. Çok söz söylemek veya çokça yapıldığı gibi günü kurtarmalık göstermelik

faaliyetlerle yol alınmaz. Tarih boyunca bunca Alevi ereni ve yol süreni bunu yapmışlardı. Alevilik inancına olan aşklarını tutku derecesine yükseltip onu bir yaşam biçimi haline getirmişlerdir. Böyle olduğu içinde onların çok söz söylemesi veya fazladan bir caba göstermesi gerekmiyordu. Onların her sözü, her eylemi ve hatta her nefes alış verişleri bu aşkın yansımalarıydı. Günümüz erenlerinde yapması gereken budur.

Aşk, İnsanın Kendisini Aşmasıdır

Bizler, alışageldik klasik kalıpların (davranış ve düşünüş boyutuyla) sahibi değiliz.

Şüphesiz insani değerlerin korunup gelişmesi ve toplumsal birlikteliği sağlayan bazı dinamiklerin ne pahasına olursa olsun korunmasında yanayız. İnsanın esas alındığı ve insanın şahsında toplumun ve böylece bütün insanlığın daha mutlu ve anlam dolu bir yaşamın sahibi olunmasının esas alındığı bu yaklaşım eğer “muhafazakarlıksa”, memnuniyetle bu tanıımı kabul edebiliriz.

Böyle muhafazakar olmakla beraber, klasik muhafazakar davranış ve düşüncesinden çok çok uzağız. Bu açıklamadan sonra söylemek istediklerimizi konumuza bağlarsak: iki insanın bir birlerine yaklaşmaları, bazı ortak ilgi ve duygularda buluşup paylaşımlarda bulunmalarını kesinlikle olumsuz olarak değerlendirmiyoruz. Bu türden bir paylaşımı olumsuz bulmamamız, onu idealleştirdiğimiz ve aşk olarak adlandırdığımız anlamına gelmiyor tabi ki.

Bu tür paylaşımlar geçici olarak insan hayatına olumlu olarak yansır. Eğer bu paylaşımı yaşayanlar gerekli bilgi ve duyarlılığa, anlam ve önem verme kabiliyetine sahiplerse gereken dersleri alıp asıl aşka vesile edebilirler. Yok eğer bu ve benzer niteliklerden yoksunlarsa veya bu tür bir arayış ve özlemleri yoksa, o vakit çoğunlukla yaşandığı gibi hatırda kalmayacak

kadar önemsiz veya acı verecek kadar kötü bir şekilde neticelenebilir.

Söylemek istediklerimizi biraz daha somutlaştırdığımızda, bu tür ortak ilgiler sonucu oluşan paylaşımlar gerçek aşka vesile olduğunda doğru anlamını bulmuş olur. Bunun dışında sıradan, basit, alışageldik bir paylaşım olur. Bu da o an için anlamlı olmakla beraber asıl aradığımız gerçek aşk olduğundan, ulaşmak istediğimiz hakikat aşkı olduğundan onun trilyonda biri gibi bir hesaba bile uymayacak kadar önemsizleşir.

Bizlerin hedeflediği gerçek aşktır. Hakkın ve hakikatin aşkıdır. Kişiye olan ilgi (aşk) buna vesile olmalıdır.

Bize göre doğrusu da budur. İnsan gerçek aşka ulaşmalıdır. En azından ulaşmayı gaye edinmelidir. Çünkü bu olmadığı zaman, yani insan hayatında aşk veya aşkın arayışı olmadığı zaman yaşam bayat ve sunidir. Bu bayat ve yapay hayatı yaşayan insanda korkak, pısrık, öz güvenden yoksun, cimri, kıskançtır, kılükal edendir, gıybet edendir. Ruhu parlak, yüzü nurlu değildir. Çekim merkezi hiç değildir. O kadar yapaydır ki itici bile değildir. Öylesine boş ve halk tabiriyle ruhsuzdur.

Oysa aşkın arayışı bile insanın bütün bu olumsuzluklarını giderir. Bedeni canlanır, damarlardaki kan istekle dolaşır bütün vücudu, her nefes alış veriş anlam kazanır. Hırs, kin, gazez ve daha benzer olumsuzluklar yok olur. Bunun yerine paylaşım,

gelişim, destek, dayanışma, doğallık, samimiyet, içtenlik yerleşir.

Kişiye olan ilginin gerçek aşka vesile olduğunu his ederiz. Bu bir anlık bir his ediş olsa bile biz tüm ömür bir daha o anı, -evet sadece saniyeden bile kısa bir an yaşadığımız o anı- yaşamak için çabalar, didiniriz.

Ask neleri değiştirmez ki... Ne güzellikler oluşturmaz ki...

Selam olsun sevdiğinin cemalinde gerçek aşkın izini bulup onun peşinden gidenlere.

Ali Demek Yücelik Demektir

aynayı tuttum yüzüme
ali göründü gözüme
nazar kıldım ben özüme
ali göründü gözüme

ali candır ali canan
ali dindir ali iman
ali rahim ali rahman
ali göründü gözüme

Ali'ye olan bağlığımı, sevgisini; Ali'nin yaşamına yansımalarını Mehmet Ali Hilmi Baba böyle dile getiriyor.

Ali adı bizler için; gerçeğin, hakikatin, yüceliğin, erdemlerin, mertliğin, doğruluğun, dürüstlüğün, aşkınlığın, samimiyetin, arınmışlığın, mutlaklığın... ve daha yığınla varlığa anlam katan, var oluşa cevap vermesi gereken işaret ve manaların adıdır. Hz. Ali, herhangi sıradan bir tarihsel şahsiyet, yiğit bir komutan, siyaset adamı, filozof değildir. Ali demek, “Hakkın nurunun insan sıfatında yer yüzüne yansımalarıdır”.

Ali demek yücelik demektir.

Kim ki yüceliği hedefliyor ve istiyorsa yolu mutlak olarak Ali'ye uğrar.

Hamuru balçıktan olan insan, her zaman yolunu şaşırmağa meyillidir. Yolunu şaşırıp yolsuz kaldığında, hedefe götürmeyecek yollara saptığında, uçurum kenarlarına, bataklığa götüreren yollara saptığında Ali'nin ışığı görmek isteyen gözler için yanıyordur.

O ışık insanı dipsiz kuyulardan ferahlığa çıkartır, o ışık insanı keskin uçurum kenarlarından geniş güvenli yollara çıkartır, o ışık insanı bataklıktan çıkartıp her tür kirden arındırır.

Çünkü O ışık Hakkın nurunun yansımasından başka bir şey değildir.

Aşk Anlatılmaz, Yaşanır

*İşitin ey yarenler
Aşk bir güneşe benzer
Aşk olmayan gönül
Misal-i taşa benzer
Yunus Emre*

Başlıktaki deyimim doğruluk payı epey çoktur. Hele bazı yaşam-evren-insan(kendi) gerçekliğinden bihaber kişilerin küçük kırıntıları aşk diye yansıtması; aşkın gerçek tanımına ve bu tanıma uygun olarak aşkı yaşayanlara hakarettir.

Bu girişten de anlaşıldığı gibi bizlerinde gerçek aşkı anlatması imkansız.

Bizler ne yapmaya çalışıyoruz?

Bizlerin yapmaya çalıştığı aşıkların aşkına vurgu yapmak, kırıntıların aşk olmadığını anlatmak ve gerçek aşkı yaşamak isteyenlere aşıkların aşklarıyla yolu göstermek. Bu yolda gidip gitmemek aşkı arayanların iradesine kalmıştır.

Gerçek aşktan uzak olan, gerçek aşıkların aşkını küçümseyenlerin yer kürede egemen olmasından dolayı aşkın tanımı ve yaşanması gerçek anlam ve yaşantıdan zıt derecede farklılaşmıştır.

Basit, ucuz, sanal, günübürlük, cinsellik esaslı ilişkiler/ilgiler/yaşanmışlıklar aşk diye anlaşılıyor/yaşanıyor. Bu

ve benzer minvaldeki haller-davranışlar, duygular-istekler aşk değil. Belki bir noktada bunlarda insani davranış-duygu-düşünce olarak kabul edilebilir. Ancak bunları aşk olarak nitelemek kesinlikle doğru değil.

Aşk nedir?

En somut ifadesiyle aşk, sevenin sevilende yok olmasıdır. İkiliğin arada kalktığı birlik haline ulaşıldığı bir duygu, düşünce, ruh, davranış boyutudur.

Aşk, bir noktada yaşamın gayesidir. Hayattaki hedef aşk halini sürekli hale getirip en son merhaleye ulaşmaktır. Bu merhale Yaratanın didarına erişmenin, cümle sırları bilmenin/çözmenin, aradaki bütün perdeleri kaldırmanın, Edip Harabi'nin deyimiyile "Sırr-ı Müphem"e ulaşmanın merhalesidir.

Bütün aşık-ı sadıklar bu doğrultuda yaşadıkları aşklarını eserlerinde dile getiriyorlar. Yunus Emre:

Cennet cennet dedikleri

Birkaç köşkle birkaç huri

isteyene ver onları

Bana seni gerek seni... diyerek aşık olduğunu istiyor. Aşkı için cenneti bile elinin tersiyle itiyor Yunus Emre. Yunus erenleri burada cenneti küçümsemiyor, ancak aşkın bununda ötesinde olduğunu anlatmaya çalışıyor.

Elbette ki Yunus ve diğer erenlerin aşkı ilahi aşktır. Pir Sultan Abdal:

Koyun beni Hak aşkına yanayım,

Dönen dönsün, ben dönmezem yolumdan, derken de bu gerçeğe vurgu yapıyor.

Bu anlayışla yaklaşırsa tanım daha da netleşiyor.

Asıl aşk ilahi aşktır. Mecazi aşk (mecazi aşktan kasıt, eş, sevgili, çocuk vb. olana sevgi/ilgi) ise ancak ilahi aşk esas alındığından anlam kazanıyor.

Aşk, bütün duyguların en üstünde olan duygudur. Yaşamın asıl anlamı aşktır dersek, abartmış olmayız.

Aşk, kesinlikle bir gönül işidir. Aşkın akılla işi yoktur. Herman Hesse'nin deyimiyile 'aşkta aklın yolu izlenmez'. Aşka gönül yoluyla varılır.

Aşk, derdi derman bilmektir.

Ahiret korkusunu hiçe saymak, dünya malına zerre meyil vermemektir.

Aşk, en kızgın ateşlerde yanmaktır, yanıp yanıp yeniden doğmaktır.

Aşk, köleliği sultanlığa tercih etmektir.

Aşk, peşinen divaneliğe razı olmaktır.

Aşk, serden vazgeçmektir.

Aşk....

Kısacası aşk, hayvanlığı aşır insan olmaktır. 'Ölen hayvan olur, aşıklar ölmez'.

Aşk, kutsal, saygın ve yücedir. Ayağa düşürülmüş, pespaye ilişkilerin adı aşk değildir. Bin bir hesapla yola çıkılarak oluşturulan ilişkilerin adı aşk olamaz. İster ilahi olsun, ister mecazi manada olsun, çeşitli çıkar hesaplarıyla aşık olunmaz.

Aşk, insanoğlunun hiç bir hesabına uymaz. Uysa adı aşk olmaz zaten. Oysa ne yazık ki çokça kişi hep kendini kandırmıştır. Gerek yaratıcıya yaklaşımda olsun, gerek mecazi manada olsun. Mesela yaratıcıyla irtibatı cennet-cehennem hesabı üzerinden yapan birisinin aşkı ne kadar yüce olabilir ki? Veya ilahi aşkın küçük bir yansıması olması gereken karşı cins ile ilişkiler bin bir hesap sonucu oluşmuyor mu? Böylesi bir hesapla oluşan ilişkiler gerçekten aşkın tarifine uyuyor mu? Bu tür ilişkilerde o yücelik, bütünlük oluşuyor mu? Bu ilişkilerde kişiler her şeyleriyle yekcan olabiliyorlar mı, ikiliği aradan kaldırıp bir olabiliyorlar mı?

Kimsenin ilişkisini (onlara göre aşklarını) yargılamak, sorgulamak hakkımız yoktur. Hiç kimsenin yoktur böyle bir hakkı. Ancak aşkın ve aşkın tarifini erenlerin anladığı ve yaşadığı şekliyle yansıtmak, erenlerin yolunu sürme iddiasında olanların en tabi hakkıdır. Söylediklerimiz bu çerçevededir.

Aşık Veyseldeki Derinlik

Göz gezdirdim dört köşeyi aradım
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr
İstersen dünyayı gez adım adım
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr

Coşar deli gönül misâl-i deryâ
Mecnun'a sahrada göründü Leylâ
Gördüğün güzellik hepsi Mevlâ
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr

Her nesnede mevcut, her cesette can
Anın için dedik biz ona Cânân
Evvel âhir O'dur, onundur fermân
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr

Bahar gelir çiçek olur açılır
Zaman zaman yağmur olur saçılır
Ehl-i aşka mey görünür içilir
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr

Neyim, ne olacak, elde neyim var
Karaca'oğlan, Dertli Yunus soyum var
Mansur'a benzeyen bazı huyum var
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr

O cihâna sığmaz, ondadır cihân
O mekâna sığmaz, ondadır mekân
O devrâna sığmaz, ondadır devrân
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr

Hayyâm'a görünmüş kadehte meyde
Neyzen'e görünmüş kamışta neyde
Veysel'e görünür mevcut her şeyde
Ne sen var, ne ben var bir tane Gaffâr

Az çok yaşamı anlamak isteyen, anlamlı bir hayatın sahibi olmak isteyen birisi elbette yukarıdaki dizelere hayran olur. Hayran olmanın ötesinde sarsılır ve içini tatlı bir huzur kaplar. Ve sonrasında düşünmeye, anlamaya, kavramaya çalışır. Aşık Veysel gelir gözlerinin önüne. “Gözleri görmeyen” ama gönül gözü açık o soylu şahsiyet gelir gözlerinin önüne. Bir kez daha şiddetle sarsılır ve daha derinlikli düşünmeye, tefekkür etmeye çalışır: Veyseldeki halet-i ruhiye nasıl bir derinliğe sahip? Soruların cevapları yeni sorulara vesile olur ve böylece hayranlık kat be kat artmaya, işaretler daha da belirginleşmeye başlar. Ey ölümsüz eren, önünde saygıyla eğiliyorum.

Aşk ve Ahlak

Geçmiş zamanlarda da bu yoğunlukta mıydı bilmiyorum ancak şu yaşadığımız çağda -ve büyük ihtimal gelecek çağlarda da hüküm sürecek olan- kişiyi maddi gücüne göre değerlendirmek, başarısı oranında saygın olarak addetmek herhalde hiç bir zaman bu kadar uç noktada değildi.

Günümüz dünyasında esas olan yegane kriter maddi başarıdır. Eğer maddi başarınız yoksa en güzel davranışı sergilemeniz, en değerli düşünceye sahip olmanız, en insancıl duygularla hareket etmenizin bir anlam ve önemi yok.

Esas olan maddi birikiminizdir.

Doğayla ve diğer ilişki içerisinde bulunduğunuz cümle varlıkla kurduğunuz güzel iletişimin, saygıyı ve sevgiyi esas alan bakış açınızın ve bunun sonucunda davranışlarınıza yansıyan samimiyetin, paylaşımcılığın, dostluğunuzun bir değeri yok.

Varsa yoksa maddi gücünüz ve bu gücün sağladığı imkanlardır.

Çoğu kez hiç bir şey bilmeseniz bile, en berbat ve gerçeklikle alakası olmayan fikirler ileri sürmeniz ve en uyumsuz, gayri insani davranışta bulunmanız bile, eğer maddi gücünüz varsa sizi bir anda doğru fikirlerin sahibi, ideal davranış şeklinin uygulayıcısı yapar. Her türlü çirkin, kirlili, yoz ilişkiler, ahlak dışı davranışlar ve haksızlıklar maddi gücün etkisiyle olağan karşılanıyor. Maddi birikimleri yetersiz olan birisi aynı tutum ve

davranışı sergilese belki anında linç edilir, ancak maddi birikimleri çok olanlar aynı şeyleri yaptıklarında alkışlanır.

Ne yazık ki böyle. Her şey -ve yine ne yazık ki her şey- neredeyse maddi güce göre şekilleniyor.

Belki tarihin her döneminde böyleydi, bilemiyorum. Ancak bildiğim yaşadığım bu çağda maddiyatın bu kadar esas olmasının zerre kadar insani gerçeklikle uyuşmadığıdır.

Maddiyat önemlidir. Ancak esas olması, her şeyin tek ve biricik belirleyicisi olması kabul edilemez. Belki çok kişi kabul ediyordur, ancak ben ve benim gibi bazıları da kabul etmiyor. İnsanlık var oldukça böyleleri de, yani maddiyatın ve onun şekillendirdiği ilişki, düşünce, davranış boyutlarını kabul etmeyen, ret eden ve eksikte olsa alternatifler ortaya koyanlar olacaktır.

Bu tespitlerden –veya kendimizce doğrulardan- sonra gelelim asıl konumuza.

Aşk ve ahlak.

Aşk, aşıklık beraberinde ahlakı da getiriyor.

Aşık olup aşkı yaşayan birisi çok soylu duygular yaşar. O güne değin yaşadığı bütün duygulardan yüce ve çoğu kez anlatılmaz duygular yaşar. Bu yaşayış öyle bir yoğunlukta olur ki kişi farkında olmaksızın her haliyle bir üst aşamaya –olumlu anlamda- evrimleşir. Duyguda, düşüncede, davranışta, olaylara

ve olgulara yaklaşımda bu evrimleşmeyi hisseder. Yaşam başkalaşır. Şair diliyle söylersek, “renk olur hayat, canlılık gelir, anlamlaşır her şey”. Puzzle gibi parçalar yerlerine uyar. O zamana kadar olmayan farkındalıklar ortaya çıkar.

İşte bu ve benzer daha onlarca olumlu davranışa, düşünceye, bakış açısına yol açan aşk, ahlaklı bir yaşamada yol acar.

Yaşamı güzelleştiren aşk, elbette yansımaları nasıl hayatın diğer alanlarında hissettiriyorsa ahlak alanında da göstererek kişiyi edep ve ahlaklı hale getirir.

Aşk güzelliştir. Uğradığı viran bağları gülistana çeviren, bir nazar eylediği harabeleri göz kamaştırıcı saraylara çevirdiği gibi, her haliyle en dipteliği yaşayan insana da yıldızlara ulaşma ve yıldız olma imkanı verir.

Bu, böyledir.

Maddi çıkar hesaplarının belirlediği bir yaşamda aşk bu anlatılan özellikleri yaşatabilir mi? Elbette ki yaşatmaz. Çünkü orada her şey maddi çıkar çelişkisi etrafında şekilleniyor. En basit ve doğal insani refleksler bile bu ilişki ağının getirmiş olduğu düşünme ve davranış kalıplarıyla dışa vuruyor. Bu dışa vurumlarda hesap kitap ile olduğundan bütün doğallıklarını yitirmiş oluyorlar.

Böylesi bir kalıplaşmayı yaşayanlar, şüphesiz aşklarını da bazı hesaplar sonucu yaşıyorlar. Oysa bu aşk değildir. Çünkü aşk hesap kitap kabul etmez. Etse zaten adı aşk olmaz.

Para-pul, şan-şöhret, mevki-makam sahibi birisine sırf bu yanıltıcı özelliklerinden dolayı aşık olunmaz. Kişiye aşık olduğu sanısı oluşuyor. Oysa asıl aşk o kişinin sahip olduğu paraya, şöhrete, mevkiyedir.

Bu tespitler basmakalıp klişeler olarak algılanmasın. Veya başarısızlığa, parasızlığa gerekçe oluşturmak olarak da anlaşılmasın. İçtenlikle ve samimiyetle böyle olduğuna, yani her şeyin hesap kitap sonucu şekillendiğine ve bununda doğru olmadığına inanıyorum.

Para ve mevki sahibi kişilerin imkanlarını kıskanmak falan değil benim derdim. Yada onları ahlaksız ve kötü olarak da damgalamak değil. Benim derdim; maddiyatın her şeyi kuşatıp belirlemesinin doğru olmadığıdır. Bu her şeyin içinde aşkta var. Aşk konusu en hassas konu olduğundan ve asıl aşkın cümle varlığın sahibine olması gerektiğine inandığım için bunları söylüyorum. Hadi kişi ile olan aşkı bir şekilde maddi çıkar ile dengelediniz peki bu soylu bir aşk olabilir mi? Olmayacağına göre o yüceler yücesine aşk hiç maddi hesaplarla olur mu?

Yapay bir hayat yerine tüm doğallığın hakim olduğu bir hayat en doğru hayattır. Varsın birileri hesaplarla uğraşsın, birileri kendi hamlıklarını parayla, maddiyatla kamillikmiş gibi

yansıtmaya çalışsın, cehaletlerini mevkileriyle gidermeye çalışsın. Biz böyle yapaylıklar içinde olmayacağız. Her halimizle; ruhta, duyguda, düşüncede, davranışta, ahlakta ve yaşamın bütün sahalarında özümüzdeki Hakkın bilinciyle yaşamımızı aşk dolu olarak, anlamına uygun bir şekilde asil ve soylu olarak yaşayacağız.

Ne mutlu aşklarını en zirvede yıldızlarla yarışırçasına yaşayarak yıldızlaşanlara.

Aşkın Ateşiyle Nurlanmak

Ancak aşkın ateşinde yikananlar gerçeğe ererler

Alevilik inancına ve bu inancı yaşayan Alevi toplumuna olan ilgimizi bağlılığa, bağlılığımızı sevgiye ve sevgimizi tutkulu bir aşka dönüştürüp bu aşkın ateşiyle nurlanacağız.

Asırlardır binlerce erenin, evliyanın, insan-ı kamilin, mürşidin, rehberin, pirin, talibin, dervişin, aşık-ı sadıkın, ozanın... hizmet ettiği; hizmet ederek emeline ulaştığı bu yolda bizlerde hizmet ederek; dilde ne dileğimiz varsa, gönülde ne muradımız varsa cümlesine maruf olacağız.

Yaşamda belirleyici olan yegane muradımız yaşamın sırrına/gerçeğe vakıf olmaktır. Gerçeğe ancak aşk ile yol aldığımızda varabiliriz.

Gerçeğe ulaşmak, kendini bilmektir.

Gerçeğe ulaşmak isteyen bizler gönüllü olarak ateşlerin narında harlanacağız. Ateşlerde yandıkça gerçeğe ulaşacağız.

Ateşin kendisi başlı başına kutsal değil mi? Prometheus ateşi tanrılardan çalıp insanoğluna verdiği için kaf dağının ötesinde bir yerde cezaların en ağırına çarptırılmadı mı?

Prometheus ateşi tanrılardan çalıp aciz insanlara verdi. Böylece tanrılara özgü olan bir güç insanların eline geçmiş oldu.

Güç başarıyı getiriyor, başarı mutluluğu.

Tanrıların kızgınlığı bunadır. Ateşin çalınmasından ziyade insanların güçlü olmasına kızgınlardı.

Mutluluk yalnız tanrılara özgüydü. Acz içinde bir varlık olan insan yalnızca tanrılara has olan mutluluğa erişmemeliydi. Prometheus yalnızca tanrılara mahsus olan mutluluğun yolunu insanlara gösterdiği için cezaya çarptırıldı.

Ateş kutsaldır. Ateşin narından yıkanıp aşklarına bağlılığın imtihanını verenler ancak gerçek aşkı yaşarlar.

Aşkı yaşamak için ateşin narından harlanacağız. Bedensel bir yanma değil bu yanış. Nesimi'nin dediği gibi;

***Tenden sual etme ten kuru tendir
Can onun içinde gevheri kandır.***

Bedensel bir takım zorlukların sonuçta çok önemi yoktur. Bedensel olarak verilen çabalar belirleyici değildir. Dolayısıyla ateşlerde yanmak derken bunu bedensel olarak yanmak olarak belirtmiyoruz. Bedensel zorluklar canın yanmasının yanında önemsiz ve değersiz kalır.

Bizler için esas olan candır. Canın özüne dönmesidir. Canın aşkına/cananına kavuşmasıdır.

Canımız ateşlerde yanacak. Yandıkça arınıp özüne dönecek. Yandıkça, nasıl ki bazı maddelerin özündeki cevher ortaya çıkıyorsa canın özü'nde ortaya çıkacak.

Aşkın ateşi arındırarak. Arınan, durulanan, pirüpak olan, gerçek niteliği ortaya çıkanda hakikatin sırrını anlamaya, onunla bir olmaya hazır demektir.

Aşkımız öyle kelimelerle ifade edilemeyecek kadar tutkulu olacak. Bizler o ateşin narında yanarken toplumumuzun şahsında kainata, cümle insanlığa gözleri kamaştırır ve kamaşan gözlerden bütün hücrelere sirayet eden bir nur olacağız.

Aşkımız kişiye olan aşk değildir. Bizlerin aşkı asırlardır sayısız erenin hizmet ettiği yola ve bu yolun yolcularıdır.

Alevi inancına ve Alevi toplumudur aşkımız.

Alevi toplumunun şahsında cümle kamil insanlardır.

Bu inanç ve bu inanca inanan toplum için yangınların en büyüğünde yanmaya hazırız.

Kendi gölgesinden korkan pısrıklarla, yolsuzlarla işimiz yok.

Davetimiz, çağrımız ateşlerde yanıp ateşin kendisi olmak isteyenleredir.

Erenlerin Cemini Nasıl Anlatmalı

Erenler cemine her can giremez
Edep ile erkan yol olmayınca
Her Kamberim diyen Kamber olamaz
Şah'ın Kanber'ine kul olmayınca

Arama uzakta vardır yakını
Gerçek olan talip bulur hakkını
Yüklemeler sana yolun yükünü
Bükülü kametin dal olmayınca

Şah Hatayi'm eder bu sırrı beyan
Kamil midir cahil sözüne uyan
Bir baştan ağlamak ömüre ziyan
İki baştan muhip yar olmayınca

Cem.

Neydi ki cem?

Nasıl bir ibadet biçimidir cem?

İnsanın ve toplumun hangi ihtiyaçlarına cevap veriyor?

Nasıl anlatmalı cemi? Cem erenlerinin nur-u cemallerini, aşk-ı şevklerini, secdeye inen alınları, dara duran ve dara durduğunda

Hakkın divanına durmuşcasına özünü meydana koyanları, yapılan cümle hizmetleri nasıl anlatmalı ham ervahlara?

Nasıl anlatmalı mutluluk ve huzurdan uzak olanlara, cemin bireysel mutluluk ve toplumsal huzur kaynağı olduğunu?

Nasıl anlatmalı bir pirden/mürşitten etek tutmayınca yolun yürünemeyeceğini, rehbersiz yolun bulunamayacağını, müsahibin/yol kardeşin olmaksızın yolculuğun tehlikelerle dolu olduğunu, nasıl anlatmalı cümle yolsuz kalmış olanlara?

Nasıl anlatmalı cem meydanını pir u pak eyleyen bacıların tıpkı süpürgeci Salman gibi her dem Mervanların gözlerindeki perdeyi kaldırmaya ve sahibi zaman Mehdi'nin geldiğinde görmek istediği temiz gönüllerin kirlerini süpürdüğüne? Bunu nasıl anlatmalı gönülleri kir pas içinde kalmış olanlara?

Nasıl anlatmalı zakirin bağlamasının sesinin meleklerin sesini andırdığını? Cemde söylenen deyişlerin, duazların, mersiyelerin, nefeslerin insanı başka alemlere götürdüğünü, nasıl anlatmalı daha içinde bulunduğu kabuğun bile farkında olmayanlara ötelere ötesini?

Nasıl anlatmalı semahın bir oyun değil, ilahi bir aşk olduğunu ve semah dönenlerin cümle kainatla, varlıkla hemhal olup turnalar misali göğe ağdığını?

Nasıl anlatmalı delilin/çerağın uyandırılmasıyla/yakılmasıyla cümle kainatın aynı düzen etrafında uyandırıldığı/aydınlandığı

ve asıl uyanmanın gönüllerde, yüreklerde, bilinçlerde gerçekleştiğini?

Delilin/çerağın uyandırılması/yakılmasıyla karanlıkta kalmış ne kadar güzellik varsa gün yüzüne çıktığını, nasıl anlatmalı gören körlere?

Ya bunca bencilliğin, çıkarın, mal ve mülk hırısının hakim olduğu zamanlarda cemde, cem erenlerinin gücü ve imkanı ölçüsünde getirip, bir birine katılıp Hak lokması olan ve paylaşımların en güzellerinden biri olanı, nasıl anlatmalı?

Nasıl anlatmalı gözcüyü? Gözcünün sadece cemi değil, cümle kainatı gözetip düzenlemeyi sembolize ettiğini ve aslında her şeyin bir düzen dahilinde olması gerektiğini, nasıl anlatmalı?

Ya diğer hizmetleri nasıl anlatmalı? Her biri kendi içinde birden fazla doğruya, güzelliğe, olgunluğa, insan-ı kamile ve aslında özünde Hakka yakın eyleyen hizmetleri nasıl anlatmalı?

Cem bir davettir. Her tür kirden arınmaya, kötülükleri iyiye yönlendirmeye, hataları ve yanlışları doğrulara çevirmeye, yaşama ve dünyaya anlam vererek anlam ve mutluluk dolu bir hayatı yaşamaya davettir.

Kinin, bencilliğin, öfkenin, hırısın ve bir cümle olumsuzlukların insan ve toplum hayatında yok olması, olmadığı takdirde de minimum düzeye indirilmesinin davetidir.

İnsan yarım dır, eksiktir. Cem, insanın tamam ve bütün olmasını, ham ervahlıktan çıkıp olgunlaşarak insanı kamil olmasına davettir.

Edep erkandır cem.

“Gerçeğin demine Hü” demektir cem.

Anlatılması zor, hemde çok zor.

Teker teker, günlerce, bıkmadan anlatılsa ve dağarcığında var olan cümle kelimeler, kavramlar defalarca kullanılsa bile anlatılmak istenenler hep bir noktada eksik kalacak.

Bu sebepte yaşamak, içinde olmak, hemhal olmak, bir olup bütünleşmek gerekiyor. O halde ancak anlaşılır – daha doğrusu bütün hücrelerde bulunacak şekilde yaşanılır.

Bütün bunlara rağmen bizler yinede dilimiz döndüğünce anlatmaya, yaşam biçimimiz haline getirerek somut bir şekilde anlaşılır kılmaya devam edeceğiz. Anlattıkça, yaşadıkça ve yaşadığımız güzellikleri cümle varlığa taşıdıkça, bizden başlayarak adım adım cümle varlık anlam kazanacaktır.

Münkir Ermez Bu Sırta

Kimdir münkir? İnkâr edendir. Bilinç ve anlayış noktasında ham olup kavrayış eksikliği yaşayandır. Bazı durumlarda gözleriyle görse, eliyle dokunsa bile yinede inkâr edendir gerçeği. Gerçeği inkâr edemediği durumlarda da farklılaştırıp tersyüz etmeye çalışandır. Böyleleridir sırta eremeyenler. Böyleleri hakikatin çok çok uzağındadırlar.

**Erenler Şah'tan gelirler
Ali derler pirimize
On İki İmam erleriyiz
Münkir ermez sırrımıza**

Oysa Şah'tan, Aliden gelen On İki İmam erlerinin böyle bir sorunu yoktur. Onlar hakikatin özünden geliyorlar ve bu özü cümle insanlığa taşıma sevdasında olan erlerdir.

O erler ki Şah'tan geliyorlar ve bunu hiç saklama gereği duymuyorlar. Kim olduklarını, neye hizmet ettiklerini açık açık söylüyorlar.

Öyle bir sevdaları var ki onların en amansız baskılar bile bu soylu sevda karşısında tuz buz olmaya mahkumdur.

Onlar Şah'tan, Ali'den geliyorlar.

Onlar On İki İmam erleridir.

Ana kaynaktan geliyorlar. Nurun sonsuz olduğu ve ikrar sahibi nefslerin gönüllerinin aydınlandığı nurdan geliyorlar.

Amaçları bu nurun cümle insanlıkla buluşması.

**Ateş yanıp kazan coşar
Dalga gelir boydan aşar
Şulemiz aleme düşer
Bakın bizim nurumuza**

İşte şuleleri aleme düşmüş ama münkir olan bu göz kamaştırıcı nuru bile inkar etmeye devam ediyor.

Oysa ne büyük bir bahtiyarlıktır bu Ali'nin yolunu süren On İki İmam erlerinin sözlerine kulak verip eylemlerine destek olmak.

**Nesimi der bak da pişir
Özüne muhabbet düşür
Bin bezirgan metah taşır
Günden güne şarımıza**

Özüne muhabbeti düşür. Düşür ki sayısız tüccarlar seninde gönül şehrine ha bire metah taşısınlar. Sende bu lal u gevherden dahada değerli olan metahları alıp ihtiyaç sahiplerine veresin.

Bizim Semahımız İlahi Bir Aştır

Aşkın en alt boyutunu dahi yaşamaktan uzak olanlar, bütün evrenin semah döndüğünü de anlamakta zorlanırlar.

Canların, ilahi bir aşkın tezahürü olarak mikro (cüzzi) düzeyde döndüğü semahı, bütün alem, cümle kainat makro (külli) halde dönüyor.

İnsan, sonsuz vede sınırsız şu kainatta küçük bir varlık. Ama aynı zamanda Şah-ı Merdan'ında buyurduğu gibi küçük bir varlık olduğu halde bütün kainatın sırrını/gizemini/kodlarını da içerisinde barındırıyor.

Semahta öyledir. Bu sebepten semahımız ilahi bir aşkın dışı vurmuş halinden başka bir şey değildir. Öyle tiyatro izler gibi semahı izlemek o aşk halinin izlerini bizlere göstermez. İlahi aşkın izlerini görmek ve bu izlerden yola çıkarak onu yaşamak istiyorsak arayışlarımızı daha farklı bir boyuta götürmeliyiz.

Sıradan, basit, alışageldik bir dans olarak veya tarihsel kökleri olan bir folklor oyunu olarak semahı düşünemeyiz. Her şeyden önce semah, toplu halde yapmakla mükellef olduğumuz cem ibadetimizin bir parçası, bölümüdür. Cem ki, bireysel mutluluk ve toplumsal huzurun hakim olduğu, nurani iklimlerin yaşandığı, insan-ı kamil olma yolunda adımların atıldığı, birliğin, kardeşliğin tesis edildiği, Hakka bağlılığın ve Ehlibeyte sevginin dorukta yaşandığı, cümle dargınlıkların ve küslüklerin giderildiği, kişinin özünü meydan getirip koyduğu, kendisini

halkın ve Hakkın huzurunda dara çektiği... kısacası gerçek anlamda insan olmaya davetin gerçekleştiği ibadettir.

Cem ve onun bir bölümü olan semah, ulu Hünkarımız Hacı Bektaş Veli'ninde belirttiği gibi oyuncak olmayıp ilahi bir aşktır. Semahı basit bir folklor düzeyine indirmek gerçeklere aykırı olduğu gibi haksızlıktır da.

Semah, ibadetimizin bir parçasıdır. Nasıl ki bütün ibadetler onu uygulayanlar için özel ve kutsalsa cem ibadeti ve onun bir bölümü olan semah da biz Aleviler için aynı niteliktedir. Bizler için kutsal ve ilahi bir aşk olan semahı dışarıda bakanların tam olarak anlayabilmeleri, bir fikir sahibi olabilmeleri için biraz daha detaylandıralım. Çünkü semah öyle dışarıdan, seyirci olarak kolayca anlaşılacak bir şey değildir.

Yalın ayak, üryan-püryan olarak, tevhit halinde, cümle kainatı emsal alarak, aşk ile semah dönmek, seyir için değil, Hak için semah dönmek ilahi aşkın bir yansımasıdır. Cem erenlerinin o nurlu cemallerine yansıyan ve dedenin “semahınız Kırklar semahı olsun” dileğiyle dönülen semahlar kemalet yolunda menzil almış olmanın ve böylece gerçeğe, sırrı hakikate bir adım daha yaklaşmış olmanın göstergesidir.

Söylenen her deyiş, her nefes, her tevhit, her miraçname semah dönen canları bir adım daha turnalar misali göğe ağartıyor.

Semahın ilahi bir aşk olduğunun bilincinde ve ayırdın da olarak aşk ile semah dönen canlar cümle varlıkla hemhal olup

bütünleşirler. Bütünleştikçe, cümle varlıkla bir oldukça, cümle varlıkta yok oldukça var olurlar. İlahi bir aşk olan semah ancak bu manada olursa, bu amaçta olursa değerli olur. Yoksa sıradan bir halkoyunu gösterisi düzeyinde kalır.

Bizler Güruh-u Naci'yiz

Ne hacıyız ne hocayız
Ne falcı ne muskacıyız
Bizler Güruh-u Naci'yiz
Mahşer günü pervamız yok

Kamil sözü Kur'anımız
Hikmet söyler irfanımız
Hakikattir erkanımız
Yalan yanlış foyamız yok

Yasak bize buğz-i hasret
Gönlümüz bir ilelebet
Aramıza fitne fesat
Sokan şeytan havamız yok

Övünmeyiz aslımızla
Sevişiriz dostumuzla
Uğraşırız nefsimizle
Kimse ile davamız yok

Meluli'yim sözümüz bir
Dostumuzla özümüz bir
Yer içeriz nazımız bir
Sen ben diye kavgamız yok

Cengiz Özkan'ın mükemmel yorumu ile Meluli babanın bu sözlerini dinlemek, yine bir çok deyişimizde olduğu gibi insana bir çok güçlü duygu yaşantıları yaşatabiliyor. Aynı zamanda mevcut bilgilerimize yeni bilgiler ekleyerek bizlere bilinç taşıyor. Bunun yani sıra Güruh-u Naci'lerden olmamıza davet ediyor.

Güruh-u Naci'lerden olmak...

Nedir Güruh-u Naci?

Arınmışlar topluluğudur.

Meluli babanında dile getirmiş olduğu gibi Güruh-u Naci'den olanların mahşer günü korkuları yoktur. Kimseyle kavgaları yoktur. Onlar yaşamı, evreni, dünyayı çözmüş olanlardır. Sırr-ı hakikate ulaşmış olanlardır.

Kimseyle senlik benlik kavgaları yoktur. Şeytan onlara uzaktır. Dostluklara sonsuz bağlılıkları vardır. Arıdır onlar ve aynı zamanda arıtıcı ariflerdir.

İşte bizlerinde hedeflediği kişilik, dahili olmak istediği zümre Güruh-u Naci topluluğudur.

Dertli Divani

**Altım üstüm kaç kuruşluk
Efsaneyim, efsaneyim
Aşık olmak dile kolay
Bahaneyim, bahaneyim**

Değerler ortaya çıkarmak, doğruları dile getirmek için kişinin söylediklerinde tutarlı olması, söyledikleriyle asgari düzeyde uygun bir yaşamın sahibi olması gerekiyor. Bunlarla beraber belli bir ikrar, itikat, inanç, birikim, bilinç ve ait olduğu topluma, değerlere tutkuyla aşık olması gerekir. Bu belirtilenler yoksa, o halde ne kadar yetenekli ve isteklide olsanız yaptıklarınız sonuca ulaşmayacaktır.

Dertli Divani (Veli Aykut), Alevi inancı ve toplumu için hizmet eden, çaba ve emek harcayan değerli bir ozan ve yol eridir.

700 yılı aşkın bir geçmişi olan Hac Bektaş Veli süreğinin edep erkanı ile yol hizmeti veren Dertli Divani, eserleri ve yolun işleyişine yaptığı katkılarıyla şimdiden Alevi toplumunun değerleri arasındaki yerini almıştır.

**Her nesnede Hak eseri
Gören canlara aşk olsun
Dost yoluna canı seri
Veren canlara aşk olsun**

Dertli Divani'yi Alevi müziği icra eden (veya ettiğini iddia eden) bir çok sanatçıdan ayıran temel özellik, Divani'n inanca bağlılığı ve bu inancın gereklerini yaşamında pratikize etmesidir. Dertli Divani, bir çok sanatçı (iddiasındaki kişi) gibi toplum huzurunda kulağa hoş gelen sözler söyleyip de hemen bu sözlerin ardında kuliste bile söyledikleriyle ters düşen davranışlar sergilemiyor.

**Cahiller kendini aklar
Kamiller özünü yoklar
Kurudu çaylar ırmaklar
Serçeşmenin gözü kaldı**

Hacı Bektaş Veli dergahının eğitimi ve terbiyesi ile yetişmiş olan Dertli Divani, Alevilerin serçeşmesi konumundaki dergahı en yetkin şekilde temsil eden kişilerin başında geliyor. Bu noktada dergaha ve dergahın şahsında temsil olunan değerlere ve doğrulara bağlı kalarak onların başta Alevi toplumu olmak üzere cümle insanlığa ulaşması için yoğun bir çaba harcıyor.

Alevilerin ve Aleviliğin sistemli bir şekilde, dört bir yandan çeşitli güçlerce cendereye alınmaya çalışıldığı süreçlerde bu yola hizmet etmek bedel gerektiriyor. Çok kişi olayın rantını yemek, görünür olmak ve bazı değerleri sömürmek için piyasaya çıkıyor ve en küçük bir zorlukta hemen anında yok oluyorlar. Dertli Divani ve onunla aynı frekansta buluşanlar ise her daim yolun hizmetinde olup her türlü zorluğa göğüs geriyorlar.

**Gayetçe konuşur papağan dili
İnan ki dilinden ayırır halı**

Firdevs-i alada yetişen gülü Ya koklayıp ya da deren oldu mu

Sanatçı olmak, insanların duygu ve düşüncelerine tercüman olan eserler üretip söylemek elbette önemli bir meziyettir. Ancak bu tür bir yeteneğe sahip olup da toplumsal değerlere uzak bir yaşam sürenler uzun vadede silinmeye mahkumdurlar. Dertli Divani'yi Dertli Divani yapan, onun Alevi inancına olan bağlılığı ve bu inancın öngördüğü yaşam biçimine sahip olmasıdır.

Alevi inancına bağlı olmak kişinin yaşamına anlam ve mana kattığı gibi kişiyi sorumluluk sahibi de yapıyor. Sorumluluk sahibi olan biride bazı değerleri savunmak ve bazı doğrulara göre yaşamak durumundadır. Bu da insanın mana dünyasına zenginlik katıyor. İnsanı geçmişin soylu mirası ile buluşturup o mirastan güç alarak geleceği kucaklamasına vesile oluyor.

Sanatçılar anlamında bunu somutlaştırdığımızda, kendisini Alevi inancıyla donatmış, edep erkan ile yaşamına mana katıp olgunluğa erişen bir sanatçının eserleri ölümsüz eserler olacaktır. O eserler zamana inat daima varlıklarını her dem taze tutacaklardır. Çünkü bu eserlerin oluşması öyle sıradan ve basit duyguların, dar ve yüzeysel bir bilincin değil, tarihten gelen muazzam bir birikimin ve süzülüp rafine hale gelmiş olan soylu duygu ve düşüncelerin ürünüdürler. Böylesi eserler şüphe yok ki çağlar ötesine ulaşacaklardır. Nitekim büyük ozanlarımızın,

başta pirimiz Pir Sultan Abdal olmak üzere ulu ozanlarımızın eserleri günümüzde de varlıklarını sürdürüyorlar mı? Sürdürüyorlar. Hemde ilk günkü gibi. Nedir bu işin sırrı peki? Bu işin sırrı inançtır. Alevilik inancının kişiye kazandırmış olduklarının yansımasıdır. Bunun için varlıklarını sürdürüyor bu eserler.

Her kim ki basit ve ucuz güdülerin peşi sıra koşuyorsa, yüzeysel bir algılayışla birikim sahibi olacağına inanıyorsa, toplumsal gerçeklerden uzak inanç ve değerlerine sırt çeviriyorsa; bu kişinin yol alması imkansızdır. Böylesi kişiler bırakalım sanatçı olup topluma hitap etmeyi, en basitinden bir yaşayışın bile sahibi olamazlar. Dertli Divani, kişiliği ve sanatıyla, doğrulara bağlı kalarak değerler ortaya çıkarmak isteyen insanlara verebileceğimiz en iyi örnektir. Dileğimiz, amacımız toplumumuza gerekli olan Dertli Divani gibi yol ve hizmet erlerinin çoğalmasındır.

Evet, başlarda belirtmeye çalıştığımız gibi, Dertli Divani yaptığı hizmetlerle şimdiden Alevi toplumunun saygın şahsiyetleri arasındaki yerini almıştır.

Hizmeti kabul olsun.

**Dertli Divani'nin dili
Andırır şeyda bülbülü
Dost bağında açan gülü
Deren canlara aşk olsun**

Hz. Ali'nin Aşkılarıyız

Her aşkta olduğu gibi Hz. Ali'ye olan aşkta anlatılmaz, ancak yaşanınca anlaşılır.

Hz. Ali'nin asil nuru bir bedene girmiş olarak dünyaya (598) geldiği ilk gün (kişilik bilincine ulaştığı andan itibaren) Ali'ye olan aşk başlamıştır. Bu aşk, aradan asırlar geçmiş olmasına rağmen tutkusundan hiç bir şey yitirmeden günümüze kadar sürmüştür ve inanıyoruz ki insanlık var oldukça Ali'ye olan tutkulu aşkta var olacaktır.

İnsanlık tarihi, tarihi şekillendirmiş, akışını değiştirmiş, yön vermiş, uygarlıklara esin kaynağı olmuş, sayısız insanın ölümüne, yoksulluğuna ve yine sayısız insanın refahına sebep olmuş çokça kişiliklerle; yiğit ve kahraman kişiliklerle, bir işaretiyle milyonları ölüme gönderecek kadar güçlü kişiliklerle doludur. Akıl almaz dehalar olan bu önder kişilikler, yetenekleri oldukça gelişmiş olan bu liderlerin yaşadıkları zaman çokça sevenleri olmuştur. Onlar için insanlar ölüme gitmişlerdir. Dediğimiz gibi bunlar insanlığın kaderinde etki sahibi olmuş kişiliklerdir. Ancak Hz. Ali bütün bu kişiliklerin üzerinde olan bir kişiliktir. Dolayısıyla Hz. Ali'ye olan aşk, bağlılık, sadakat bu tür lider kişiliklere olan ilgiden farklı bir ilgidir. Bu anlamıyla Hz. Ali insanlık tarihinde sayısız örnekleri olan, tarihe yön vermiş bir kişilikten öte bir anlam ve önemdedir. Bu tür liderler öldükten kısa bir süre sonra unutulup giderler, oysa Hz.

Ali şahadetinden asırlar sonra –ve gelecekte de- unutulmak bir yana, hala milyonlarca insanın inanç ve fikir hayatında yer almaya devam ediyor. Bu yer alış tutkulu bir aşk, ihanet kabul etmez bir bağlılık, ölümüne bir sahiplenme olarak hayata yansıyor.

Hz. Ali gerçekliğine olan ilgi, Hz. Ali'ye olan aşk asırlardır devam ediyor. İlk günden günümüze kadar sayısız insan onun nurlu yolundan gitmeye çalışıyor. Onun erdemlerini benimsemeye, ilkeleri doğrultsun da bir yaşam sahibi olmaya çalışıyor. Hala sayısız insan ona ve nurlu ailesine yapılan haksızlıklara lanetler ediyor. Yaşadığı zulümler için, çektiği acılar için göz yaşı döküyor. Onun dostlarına dost, düşmanlarına uzak durmayı (Tevella-Teberra) ilke olarak benimsiyor.

Eğer asırlardan günümüze Hz. Ali'nin her adı geçtiğinde insanların yürekleri titriyorsa ve insanlar yüreklerinin derinliklerini ona açıp en güzel yeri ona veriyorlarsa; ortada bir çok yönüyle incelenmeye değer bir şahsiyet var demektir.

Nedir Hz. Ali'yi böyle çekici kılan, cazibe merkezi haline getiren?

“Cihanın temeli suret buluncaya kadar var olan Ali idi. Yer resmedilinceye, zaman husule gelinceye kadar var olan Ali idi. Veli, vasyı olan Şah Ali cömertliğin, keremin, bağışın sultanı Ali idi.

Aliden ötürü melekler Ademe secde ettiler. Adem de, Şit de, Eyyup da, İdris de, Yusuf de, Yunus da, Hud da, Musa da, İsa da, İlyas da Salih peygamber de, Davud da Ali idi.

Nefsin tamamından ötürü cihan sofrası üzerinde elini bulaştırmayan kahraman aslan Ali idi. Kur an'ın yer yer tanrının ismetini vasfı ile övdüğü kur' an sırlarının kâşifi Ali idi.

Kapısının toprağı kadir ve kıymette arşın semasından daha ileri geçen, o durumda hakka secde eden arif Ali idi. İslam yolunda iş düzelmedikçe, durup dinlenmeyen o şerefli ve karlı Şah Ali idi. Heyber kalasının kapısının bir hamlede koparıp açan o kalalar fatihi Ali idi.

Afaka her bakışında gördüm ki, yakın yüzünden her varlıkta var olan Ali idi. Bu küfür olmaz, küfür olan söz bu değildir. Cihan var oldukça Ali var olur, cihan var olurken de Ali vardı.

Tebriz'in Şems-ül Hakkı cihanın gizli ve açık sırlarından her ne gösterdiyse, hepsi de Ali idi.”

Mevlana

Sanırız sorumuzun cevabını Mevlana'dan daha güzel kimse veremezdi. “*Cihan var oldukça Ali var olur, cihan var olurken de Ali vardı*”. Bu cümleden sonra daha ne denilebilir ki? Diyeceğini dolambaçsız olarak dile getirmiş erenler.

Hız. Ali'ye olan aşkı birazda gönül ve sezgi ile anlamak gerekiyor.

Yine sözü Mevlana'ya bırakalım.

“O açıklayıcı imam, o Allah velisi safa ehlinin vücut güneşidir. Yerde, gökte, mekanda, zamanda Hak'la duran o imamın zatı, iç ve dış temizliği ile vasıflanmak vaciptir. Çünkü küfürden, ikiyüzlülüğten kurtulmuştur, temizdir...”

Onun toprağı birlik alemidir. O, insanın hakikati ve canı gibiydi. Herşey fanidir, fakat can yaşar, ölmez. Onun hareketi kendinden diri olan ezeli varlıktandır. Beka çevresinde döner dolaşır, yaratıkları yaratanın zatı gibi O bakidir. Hakkın yüksek sıfatları Ali'nin vasfıdır. Hakk'ın sıfatları zaten ayrı değildir. O, Tanrı'nın zatına yapışmış "O" olmuştur. Hani duyduğun lahutun gizli hazinesi yok mu; işte o odur. Çünkü o, Hak'tan Hak'la görünmüştür. O hazinenin nakdi, tükenmez ilimdi. İşte o ilimden maksat, yüce Ali'dir. Hakkın hikmetini ondan başka kimse bilemez. Zira o hakimdir, her şeyin bilginidir.

İptidasız evvel o idi, sonsuz ahir de o olur. Peygamberlere yardım eden o idi, velilerin gören gözü de hakikaten odur. Yüzünün nurlu parıltısı, kendi zıyasından bir güneş yarattı. O, Hak iledir; Hak ondan görünür. Hakka ki, o Hak ile ebedidir.

Ademin toprağı onun nurundan idi, o sebeple meleklerin tacı oldu; Allah'ın isimleri ondan belirdi. O temiz ve yüce imamın

ilmi sayesinde Adem, her şeyi anladı. O nur tek olan yaratanın nuru olduğu içindir ki, melekler onun huzurunda secde ettiler.

Evet, muhakkak ki, Adem, O imamın nuru ile bütün ilahi isimleri bildi...

Şit, kendinde Ali'nin nurunu gördü ve yüksek alemleri öğrendi.

Nuh, kendini yüksek menzile ulaştırıncaya kadar, istediğini hep ondan buldu. Gene ondandır ki kurtuluşa eren Nuh, dehirde gayret tufanını buldu da beladan kurtulmuş oldu.

Halil peygamber, dostlukla onu andı da, ateş ona al lale oldu.

Nemrudun ateşi, o Allah'ın dostuna hep gül, nesrin, lale oldu.

Gene o idi ki, keyfiyle kendi koyununu İsmail'e kurban etti.

Yusuf kuyuda onu andı da, o saltanat mülkünü süsleyen tahtı buldu. Yakup, onun önünde birçok inledi de Yusuf'un kokusunu alıp gözleri açıldı. İmran'ın oğlu Musa, onun

nurunu gördü de uzun geceler hayran kaldı. Kırk gece kendinden geçti; kavuşma ve görüşme zevkine daldı. Sonra dedi ki: "Yarabbi! Bana bu lutfundan bir alamet ver." Hak ona: "İşte sana nurlu eli verdim" dedi. Gene Ali'nin vergisidir

ki, Meryem'e arkadaş oldu da İsa vücuda geldi...

O, şeriatte ilim şehrinin kapısıdır. Hakikatte ise iki cihanın beyidir. İki cihanın sultanı Muhammed, hakka yakınlık

gecesinde, Allah'a kavuşmanın harem yerinde onun sırrını gördü. Ali'nin nutkunu, Ali'den dinledi. Ali ile birleşilen o

yerde Ali'den başka bulunmaz.

*Allah yolunda gidenler isteyicidirler; Ali istenilendir.
Söyleyenler söylerler, susarlar. O, susmaz, söyler. Ebedi ilim,
onun göğsünde parlayıp göründü. Vahyolunanların sırlarını,
o hakikat olarak bildi ve bildirdi. Ümmetlere haykırdı:
-Allah yolunda Ali, sizin kılavuzunuzdur.*

*Allah'a içi doğru olanlar yüzlerini ona çevirmişlerdir. Zira o
şahıtır, doğru yolu gösterendir, efendidir...*

*O, bütün peygamberlerin sırrında idi. Cenabı Mustafa:
-Benimle açıkça beraber bulundu, dedi.*

Dinde evvel, ahir o idi. Allah ile içli dışlı o idi...

*İşte bunları söyledim ki, bu yüksek mananın nüktesini
öğrenesin de yüksek velayete eresin. Sence apaçık bilinsin ki,
hakikatte yüce olan O'dur.*

*Ey efendi, benimle boşuna kavga etme. Bu böyledir. Hakikat
budur ki, hepimiz bir zerreyiz, güneş odur. Biz hepimiz
damlayız, deniz O'dur”.*

Sır Vardır Sır İçinde

be hey sofu be hey bühtan
hak didarı görmemişsin
kudretten bir bal gelmiş
sen o baldan yememişsin

balı balla yoğururlar
müminleri doyururlar
münkirleri ayırırlar
sen o sırra ermemişsin

sır okunur sır içinde
bir hal gördüm hal içinde
bülbul öter gül içinde
sen o gülü dermemişsin

Yolumuz nazenin bir yoldur. Nazlıdır, hassastır, incedir, estetikdir. Kısacası; cümle güzelliklerin mevcut olduğu bir yoldur. Yolumuzda davranış ve söylemleriyle çirkinleşenlerin, insana ve doğaya karşı kötüleşenlerin, kural ve kaide tanımamayı esas alanların yeri yoktur.

Onların yolu başka yoldur. Onların yolu iktidar ve hırsın yegane mutluluk kriteri olduğu bir yoldur. Onların yolunda yalan söylemek yetenek sayılıyor, sahtekarlık yapmak beceri, üçkağıtçı olmak marifet sayılıyor. Para ve maddiyat için her yol ve yöntem doğru bulunup hiç bir insani değer tanımadan, hiç bir

anlam ve önem verilmeden cümle ilişkiler anında yerle bir edilebiliyor.

Bizlerin o tür yoldan olanlarla ortak noktamız olamaz. Onlar kendi yollarında gitsinler, bizlerde kendi bildiğimiz yolumuzdan gitmeye devam edeceğiz.

Ham ervahların, yoldan çıkmışların, bırakalım bal ile şekerin ayırdın da olmayı, daha balı tatmamış olanların bunu anlamıyor olmalarına öyle hemen kızmamak gerekiyor.

Kızmayacağız.

Eğer hala bir umut varsa yolumuzun güzelliklerini anlatacağız. Yolumuzun nazlılığını dile getirip bal ile yapay tatlıların farkını vermeye çalışacağız. Eğer bir umut yoksa bile, yani kişi yalanı yetenek, sahtekarlığı beceri, üçkağıtçılığı marifet olarak görmeye devam ediyorsa bile yine kızmayacağız. Ancak bu defa ısrarla bu tür doğru bulmadığımız, yolumuzun kabul etmeyeceği söylem ve eylemlerde bulunanlardan uzak duracağız.

Yine kızmayacağız, küsmeyeceğiz. Kapımız her dem açık olacak. Ancak kapımıza gelenlerinde o kapının arkasında onları nasıl bir yaşam ve düzenin beklediğini bilmeleri gerekiyor.

Hırsın ve öfkenin olmadığı, rızalığın hakim olduğu, paylaşımın ve dayanışmanın esas olduğu, doğrulara ve değerlere bağlılığın hakim olduğu bir yaşam ve düzenin açık olan kapımızın arkasında olduğunun bilincinde olmaları gerekiyor.

Bu istek, arzu, bilinç ile gelenlere kapımız açıktır. Her zaman açıktı ve her zamanda açık kalacaktır.

Bu bilinç ile gelenler sır içinde sır nedir öğrenir, bilir ve yaşarlar.

Balı bal il yoğururlar müminleri, özlemi ve isteği güzellikler olan cümle insanları doyururlar. Aç sırtlanlara yani münkiirlere elbette bin bir emekle hazırladıkları ballarını talan ettirmezler.

Sır içinde sır okundukça, yaşamın anlam ve renkleri başkalaşır. Var olan, verili olandan daha bir üst aşamaya, boyutların ötesine yani gerçek anlam ve renklerine kavuşur.

Pir Sultan Pirimiz Yolunda Ölürüz

Gidi Yezit bize Kızılbaş demiş

Meğer Şah'ı sevdi dese yoludur

Yetmiş iki millet sevmese Şah'ı

Biz severiz Şah-ı Merdan Ali'dir

“Pir Sultan Pirimiz yolunda ölürüz” sloganı yerinde bir slogandır. Yobazın, yozun, yolundan çıkanların her zaman yüzüne haykırılması gerekiyor: “Pir Sultan Pirimiz yolunda ölürüz.”

Şimdi bizim aramıza

Yola boyun veren gelsin

Pir Sultan Abdal, Aleviliğe bağlılığın ve bu bağlılığın gereklerini ölümüne yerine getirmenin adıdır. Pir Sultan Abdal'ın yoluna bağlı olmak ve yolu için ölmek demek, Aleviliğe bağlı olmak ve Alevi toplumu için canı-başı hak yoluna koymak demektir.

Koyun beni Hak aşkına yanayım

Dönen dönsün ben dönmezem yolundan

Yolumdan dönüp mahrum mu kalayım

Dönen dönsün ben dönmezem yolundan

Pir Sultan Abdal'ın inancı, direnci, bağlılığı, bilinci, felsefesi, yaşamı.. kısacası Pir Sultan'ın yolu bütün Alevilerin yoludur.

Bütün Aleviler Pir Sultan'ın yolunda onun gibi olmayı hedeflemelidir.

Kadılar, Müftüler fetva yazarsa
İşte kemend, işte boynum asarsa
İşte hançer, işte kellem keserse
Dönen dönsün ben dönmezem yolumdan

İkrar verip ikrarına bağlı olmanın adidir Pir Sultan Abdal'ın adı. Ne pahasına olursa olsun asla yolundan dönmemektir Pir Sultan'ın yolu. Herkesler ihanet etse bile, bütün dostlar taş atsa bile, ailesi dahil bütün sahip oldukları ve sevdikleri zarar görse dahi asla dönmez Pir Sultan yolundan. İşte Pirimizin bu yolu için bizlerde ölmeye hazırız. Pirimizin yolunda ölmek, ölmek değildir. Asıl yaşamak böylesi bir yolda ölmekle mümkündür. Ölmeden önce ölmek budur.

Ben Musa'yım sen Firavun
İkrarsız şeytan-ı lain
Kaçıncı ölmem bu hain
Pir Sultan ölür dirilir

Dünyanın parasını, pulunu, şöhretini bir çırpıda elinin tersiye iten kişidir Pirimiz. Onun soylu hayalleri, aşkın idealleri, Muhammed Ali'nin yoluna sarsılmaz bağlılığı vardır. Bu asil değerler için dünya malı veya Hıncır Paşanın sofrasının baş köşesinin bir anlam ve önemi olabilir mi? Olamaz. Çünkü

Hınzır Paşaların sofrasındakiler haramdır. Haramı değil Pir Sultan, onun köpekleri bile yemez.

Ben gayrı nesne bilmezem
Allah bir Muhammed Ali
Özümü gayra salmazam
Allah bir Muhammed Ali

Pir Sultan Abdal, bir güzel insandır. Öyle yarım yamalak değil, komple insandır. İnsan-ı Kamildir Pirimiz. O, sadece bu yola aşk ile, sıdk ile bağlı biri değildir. Bununla beraber yaşamın bütününe gören, gözeten, yaşayan biridir. Böyle olduğu için Tamburası (sazı) ile dertleşiyor.

Gel Benim Sarı Tanburam
Sen Ne İçin İnilersin
İçim Oyuk, Derdim Büyük
Ben Anınçin İnilerim

Sarı Tanbur Benim Adım
Arşa Çıkıyor Feryadım
Pir Sultan`ımdır Üstadım
Ben Anınçin İnilerim

Pirimiz Pir Sultan Abdal, yenilmezliğin adıdır bizler için. Onun adı andımızdır. Pirimiz asla boyun eğmedi, asla zalimlere biat etmedi. gerektiğinde inancı için, Alevilik için ölümü bile hiç saydı. Nefes aldığı her an yoluna hizmet etti. Toplumunun

şahsında insanlığa hizmet etti. Umutsuzluğa kapılmadı, af dilemedi, aman dilemedi. Her daim üretken oldu. Eğer Pirimiz olmasaydı bizler bu denli bilinç sahibi olamazdık. Pirimizin aydınlık yolu bütün dertlerimize devadır. Onun deyişleri hangi çağda olursa olsun her zaman bizler için moral, bilinç, umut ve inançta derinleşmenin kaynağıdır.

Pir Sultan Abdal'ın yolunda yürümek, onun deyişleriyle muhabbet etmek, cem olmak, can olmak, insan olmaktır. İnsan-ı Kamil olmaktır. Pir Sultan'ın yolunda yürümek, anlamlı ve mutlu hayata yol almaktır. Onun Pirlüğünde yol alıyor olmak, Alevilik Bilincine sahip olmaktır. Pirimizin ışığıyla aydınlanıp bilince ulaşmış birinin yaşamda karşısına çıkan sorunların bir anlamı yoktur. Pirimizin nurlu yolunda yürüyenler hakikate en yakın olanlardır. Hakikatin, gerçeğin sırrına Pirimizin yolundan yürüyüp ulaşanlar, ulaştıkları hakikatleri insanlığa sunarak cümle insanlığa, kainata hizmet ederler. Onlar, Pirimizde olduğu gibi Muhammed Ali'nin katarında, didarında olanlardır. Yaşama, dünyaya güzellikler sunanlardır. Yaşamı anlamına uygun yaşayanlardır. Ne mutlu Pirimizin nurlu ve aydınlık yolundan gidenlere. Ne mutlu bütün yozlara ve yobazlara karşı, Hınzır Paşalara karşı, *“Pir Sultan Pirimiz onun için ölürüz”* diyenlere.

Bu dünyanın evvelini sorarsan
Allah bir Muhammed Ali'dir Ali
Sen bu yolun sahibini ararsan
Allah bir Muhammed Ali'dir Ali

Hizmet Edelim Gerçeğe

*Hizmet edelim gerçeğe
Ol Şah-ı Merdan'a karşı
Varalım ulu divana
Muhammed servere karşı*

Gerçekler yakıcıdır.

Her insan gerçeklerin yakıcılığına dayanamaz.

İnsanoğlu gerçeklerin ve gerçekliğin yakıcılığına dayanamadığı için bunca yanlışlıklar meydana gelmeye devam ediyor.

Gerçeklerin yakıcılığında yanıp arınanlar ancak hakikat sırrına erer ve böylece varlık bilincine ulaşmış olurlar.

Gerçeği bulmuş, gerçeği kendi yaşamıyla ortaya koymuş, her adım atışı gerçek olan yol sürenlerle karşılaştığında, Adem soyunun ilk yaptığı şey; gördüğü, yaşadığı gerçeği mümkün oldukça yok saymak, çarpıtmak, inkar etmek ve daha başka yol ve yöntemlerle kendisinden uzaklaştırmaktır. Çünkü zordur gerçeğin ateşinde yanıp arınmak. Zordur gerçeğin ateşiyle öz benliğe kavuşmak, varolmak.

Hizmet edelim gerçeğe.

Gerçeğe hizmet ettikçe Şah-ı Merdan'a ulaşmış olacağız. O Şah ki ilmin/ilim şehrinin kapısı değil mi?

Hizmet edelim gerçeğe.

Hizmet ettikçe gerçeğe ulu divana varmış olacağız. İlim şehrinin kapısına varmış ve o şehir serverinin mihmanı olacağız.

Hizmetimiz artıkça, gerçeğe olan tutkumuz, gerçeğe ulaşma azmimiz oldukça mihmandarlıktan çıkıp o şehrin, (Rıza Şehri'nin) onurlu bir üyesi olacağız.

Rızalığın hakim olduğu, bildiğimiz ve bilmediğimiz cümle kötülüklerin zerre kadar dahi olsa yer bulmadığı, her türlü kinin, kibrin, kalleşliğin, düşmanlığın, fesadın, yalanın, hilenin olmadığı bu şehirde ebediyete kadar yaşayacağız.

Her dem ve her zerresinden güzelliklerin, iyiliklerin, Hakkın ve hakkaniyetin hakim olduğu, korkunun ve yenilgilerin, açlığın ve ölümlerin olmadığı, yaşamanın ve yaşatmanın akla gelecek ve gelmeyecek şekilde mükemmelleştiği bu şehirde sonsuza dek yaşayacağız.

Gerçekler bizi buna götürüyor.

Bizi bu yaşamın olduğu Rıza şehrine götüren gerçeklerin demine bir kez daha Hü.

Özgür Olunmadan Aşık Olunmaz

Duyguların en yücesi olan aşkı yaşamak için özgür olmak, cümle bağımlılıklardan kurtulmak gerekiyor.

Bağımlı olanlar; paraya şöhrete veya herhangi başka bir şeye bağımlı olanlar özgür olamazlar. Özgür olamayanlar ise varolmanın en değerli karşılığı olan aşkı yaşayamazlar.

Alevilik aşkını yaşamak, bütün benliğiyle, tüm hücrelerinde hissedecek şekilde Aleviliği yaşamak, Alevilik aşkı ile dolu dolu olmak için, Ali'nin gerçek mana ve anlamını bilmek için özgür olmak gerekiyor.

Özgür olunmadan aşk olmaz.

Esaret sahibi birisi; ruhunu başka şeylere satmış, duygusu ve düşüncesi başka şeyler için çalışan birisi özgür değildir. Özgür olmadığı içinde aşık olamaz. Aşık olmak için önce tüm esaret zincirlerinden kopması gerekiyor.

Günümüz dünyasında kimse bedenen esarete değildir. Ancak ruhen, duygu ve düşüncede, istem ve hedeflerde, hayatın gayesi ve anlamı noktasında çok kişi köledir. Köle olanlar ise aşık olamazlar. Bedenen kölelik sorun değil, sorun ruhta, duyguda ve düşüncede köleliktir. Bu tür kölelik en berbat köleliktir ve yasalarla güvence altına alınacak, serbest bırakılacak bir kölelik değildir.

Tarihte nice yüce şahsiyet bedenen köle oldukları halde aşklarını en zirve noktada yaşamışlardır. Çünkü onlar ruhen özgür olan kişiliklerdir.

Özgür olmak gerekiyor. Bizleri geri bırakan ne varsa, ne kadar bencil duygu, çıkarıcı düşünce varsa hepsinden kurtulmak gerekiyor.

Kokuşmuş göllerin bataklığından çıkıp sınırsız özgür okyanuslara açılmamız.

Çıkmamız inlerimizden. Yıkmalıyız korku bentlerini, aşmalıyız tel örgüleri. Ne kadar maddi hesaplarla örülmüş duvar varsa, ne kadar çıkar üzerine kurulmuş bina varsa yıkmalıyız, bir an dahi tereddüt etmeden. Ve açılmamız özgür okyanuslara, rüzgarlar saçlarımızı ve yüzümüzü okşayıp geçmeli.

Rüzgar olmalıyız. Esmeliyiz, uçsuz bucaksız diyarlara.

Çok zor değil bunu yapmak. Yeter ki isteyelim. Yeter ki arayışında olalım o soylu sevdanın.

Bütün bağımlılıklarımızdan kurtulursak aşık olabiliriz. Böylesi bir aşıkta bizi kendi öz benliğimizle buluşturur.

Aşık olmalıyız. Aşkımız o kadar görkemli olmalı ki bizler aşkın kendisi olmalıyız.

Sıradan, bağımlı, kokuşmuş göllerin kıyısında avarelikten özgür ve aşk dolu diyarlara yolculuklara var mısınız?

Hedeflenen Mutlak Aşktır

*Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni*
Yunus Emre

Bunca roman, şiir, tiyatro oyunu, film, şark-türkü ve daha başka sanatsal-kültürel üretimlerin amacı nedir?

Genelde bu tür üretimlerde esas konu sevgilinin kaşığı, gözü, saçığı, gülüşü, duruşu, bakışığı, fiziksel özellikleri ile somut bir kişiyi değil midir?

Bu eserlerde sevgiliye ulaşma özlemi, hasreti, çabası vardır.

Sevgiliye sevgisini anlatma, onu nasıl arzuladığını en yakıcı ve vurucu şekilde betimleme vardır.

Gerçekten böyle midir?

İşin özünde, bunca şark-türkü şiir, roman, film salt sevgilinin kara kaşığı ve gözü için mi yapılıyor? Yoksa selvi boyu, mavi gözleri ve insanı kendinden alan o şairlerin tarif etmeye çalıştığı, romancıların en detaylı şekilde tasvir etmeye çalıştıkları bakışığı için mi yazılıyor/söyleniyor/okunuyor?

Olayın özünde sadece bir kişiyi duyulan sevgi, özlem, hasret yoktur. Salt o sevgiliye ulaşmanın yakıcı arzusu yoktur.

Görünüşte böyledir.

Görünüşte sevgiliye, somut ve bilinen, adı-sanı belli bir kişiye ulaşma ve onunla olma isteği vardır.

Bir insan vardır ve bu insana birisi ilgi duyuyor ve onunla olmak istiyor. Sonuçta olup olmaması da önemli değildir. Eserde temel olarak ele alınan istek ve istek sonrasındaki süreçtir.

Bütün böylesi eserlerde anlatılmaya çalışılan budur.

Bizler olaya biraz farklı bakıyoruz. Görünüşte her ne kadar sevgilinin çeşitli özellikleri ve güzellikleri dile geliyorsa da bu eserlerde, aslında ulaşılmak istenen; o sevgilinin şahsında sonsuz aşk ve mutlak mutluluktur.

Bizce bunca eser sevgilinin kara kaşu veya mavi gözü için söylenmiyor. Sevgili burada sadece bir perde. Sonsuz ve mutlak aşkın bir nevi gölgesi –sonsuz ve mutlak olana ilk basamak-.

Bir kavuşmayı en güzel şekilde rol yapan oyuncuların oynadığı bir filmde izlediğimizde, aslında gerçekte başka bir kavuşmanın isteğini izliyoruzdur. Sevgiliyi harikulade kelimelerle anlatan bir şiir okuduğumuzda, gerçek sevgilinin iz düşümlerini okuyoruzdur. Bağlamanın, gitarın, kemanın veya piyanonun insanı başka alemlere götüren tınısı eşliğinde dinlediğimiz ve yine sevgiliyi anlatan bir şarkıda biz yine somut ve var olan bir sevgiliye söylendiği için dinlemiyoruz.

Görünüşte öyle olsa da gerçekte başkadır.

Asıl ulaşılacak ve bir olunmak istenen, sonsuz ve mutlak bir şekilde mutlu olunmak istenen çoğu kez insanın bilinç üstüne daha çıkmamıştır. Çıkmadığı için insan var olan (aslında olmayan, yani sonsuz ve mutlak olmayan) birisinin aracılığıyla duygu ve düşüncelerini dile getiriyor. Var olan sevgili bu noktada bir araçtır. Sonsuz sevgiliye ve mutlak varlığa, insanın kendisini bütünleştirip hemhal etmek istediği asıl sevgiliye götüren bir araç.

Bu kötü bir şey mi? Hayır, asla değil.

Demek ki bu bakış açısıyla olaya yaklaştığımızda söylenen en güzel şarkılar, yazılan en mükemmel şiirler, en akıcı şekilde betimlenen romanlar, bütün ödülleri alan filmler asıl sevgili için yapılıyor. Hatta bir adım daha ile gidip diyebiliriz ki yaşamın bütün gayesi asıl sevgiliye bir şekilde ulaşmak içindir.

Bu demek oluyor ki bütün ömrümüzü -çoğu kez bilinç altında olsa- sevgiliye ulaşmak için caba ve çalışmakla geçiriyoruz.

Sevgiliye ulaşmanın, onunla bir ve bütün olmanın hayali bile -amiyane tabirle- dünyaları değer. Çünkü sevgili aynı zamanda mutlak ve eksiksiz mutluluk demek. Yaşıyor olmanın, nefes alıp vermenin hazzını en yüksek şuurda yaşamak demek. Bunu değil yaşamak, hayali bile bizleri bizden alıp götürüyorsa, o halde neden gerçek aşka yönelmeyelim?

Canımız (ruh) ondan gelmiştir. Can sürgündür. Canın tek amacı asıl geldiği kaynağa/öze geri dönmektir. Dönerken de geldiği gibi, arı ve duru olarak, pirüpak olarak dönmektir.

Özcesi; asıl aşkımız geldiğimiz öze olan aşkıdır. Diğer bütün aşklar bu asıl aşka araçtan başka bir şey değildir.

*Aşkımın temeli sen bir alemsin
Sevgi muhabbetsin dilde kelamsın
Merhabasın dosttan gelen selamsın
Duyarak alırım sen varsın orda
Aşık Veysel*

İnanmazsan Gelir Görürsün

*Dostlarım,
Kardeşlerim,
Canlarım...*

*Kaldırın başlarınızı
Suçlular gibi, yüzümüz yerde
Özümüz darda durup dururuz.
Kaldırın başlarınızı yukarı
Bize göz verildi, gözleyin diye!
Dil verildi söyleyin diye!*

*El gövdede kaşınan yeri bilir
Dert bizde, derman ellerimizdedir.
Ararsan bulursun, verirsen alırsın.
İnanmazsan gelir görürsün.....*

Hacı Bektaş Veli

Hayata, dünyaya, kendisine; kısacası cümle varlığa ve yokluğa anlam ve mana vermek isteyen, bunun arayışında olanlara çağlar ötesinden seslenmeye devam ediyor Alevilik inancının serçeşmesi Hacı Bektaş Veli.

İnanmak için görmek gerekiyor. Görüp, anlayıp, hissedip bütün benliğiyle, her hücrende duyumsayarak yaşamak... işte bu

minval üzere sorgulayanlara sesleniyor ulu Hünkar;
inanmıyorsan gelip görürsün.

Bu kadar basit. İnanmıyorsan söylediklerimize gelip görürsün. Sadece bunu söylemiyor erenlerin eri, aynı zamanda suçlu olmadığımızı, çarenin yine kendimizde, özümüzde saklı olduğunu bunun için başımızı kaldırıp, nasıl el gövdede kaşınan yer biliyorsa bizlerinde aynı şekilde ayağa kalkmış olarak, şek şüpheden arınmış olarak, bütün benliğimizle inanmış olarak ve ikrarına sadık kalarak yol yürümemiz gerektiğini söylüyor.

Suçlu değiliz. Gözlerimizde var, dilimizde. İkrarına sadık kalarak yolumuza aşk ile , tutkuyla, sadakatle, şerefle, gururla hizmet etmeye devam edeceğiz.

Hiç bir zorluk, hiç bir bedel bizleri bundan alıkoyamaz. Her nefessiz kaldığımızda erenler bizlere ışık olmaya devam edecekler. Çünkü bizler ezelden, 'bezm-i elesten' beri 'belli' diyenlerdeniz.

Haddimiz olmayarak da olsa ulu Hünkara şöyle cevap verebiliriz: “ey pirlerin piri; geldik, gördük, inandık”.

Pir Sultan'ın Aşkı

Padişah katlime ferman dilese
Yine geçmem ala gözlü Şah'ımdan
Cellatlar karşımda satır bilese
Yine geçmem ala gözlü Şah'ımdan

On yedi yerimden vursalar yara
Cerrahlar derdime kılmasa çare
Kemendi bend ile çekseler dara
Yine geçmem ala gözlü Şah'ımdan

Ahiri katlime ferman yazılsa
Çıksam teneşire tabut düzülse
Kefenim biçilse mezar kazılsa
Yine geçmem ala gözlü Şah'ımdan

Pir Sultan Abdal'ım derim vallahi
Ölsem terk eylemem piri billahi
Huzur-ı mahşerde dilerim Şah'ı
Yine geçmem ala gözlü Şah'ımdan

En büyük komutan, en kudretli ve gaddar padişah Pir Sultan Abdal'ın yukarıdaki dizelerde dışa vurmuş olan Alevilik aşkına ne yapabilir ki?

Pir Sultan Abdal, aşkların en güzeli olan Alevilik aşkı için zaten maldan, candan vazgeçmiştir. Ama aşkın “a” sından haberi olmayan, yürekleri taş bağlamış olan gaddarlar Pir Sultan'ı ve Pir Sultan gibi ala gözlü Şah'a bağlı olanları ölüm ile korkutacaklarını sanıyorlar.

Ne büyük bir yanılgı.

Pir Sultan Abdal, hiç bir güç karşısında ala gözlü Şah'ından vazgeçmemiş ve vazgeçmesi için yapılan hiç bir baskıya boyun eğmemiştir. Ölüm neyler ki bu aşk karşısında? Hiç. Ölüm bile böyle bir aşk karşısında yenilmeye mahkumdur.

“Ölürse ten ölür, canlar ölesi değildir.”

“Aşık olan gönül dünya malına ilgi göstermediği gibi, gerçek aşıklar hiç bir zaman ölmezler.”

Pir Sultan'ın yolunu sürme iddiasında olan bizler o yüce pirin aşkını anlamaya çalışmalıyız. Pirimizin aşkını anladıkça bizlerin aşkı da gittikçe yüceleşecek ve bizlerde pirimiz gibi ölümü hiç sayacağız. Pirimizin aşkını az buçuk tefekkür etmeye başladığımızda, onun sözlerine anlam vermeye başladığımızda, bizlerinde hayatı anlam kazanacaktır.

Gerçek aşık, Pirimizde olduğu gibi yoluna ve değerlerine, Şah'ına bağlı olan aşıktır.

Ne mutlu sözle ifadesi yeterli olmayan bu aşkı yaşayan cümle yol sürenlere.

Eşrefoğlu Al Haberi

Eşrefoğlu al haberi
Bahçe bizde gül bizdedir
Biz de Mevla'nın kuluyuz
Yetmiş iki dil bizdedir

Erlik midir eri yormak
Irak yoldan haber sormak
Cennetteki akan ırmak
Coşkun akan sel bizdedir

Adem vardır cisme semiz
Abdest alır olmaz temiz
Hakk'ı dehleylemek nemiz
Bilcümle vebal bizdedir

Arı vardır uçup gezer
Teni tenden seçip gezer
Canan bizden kaçıp gezer
Arı biziz bal bizdedir

Kimi sofi kimi hacı
Cümlemiz Hakk'a duacı
Resul'ü Ekrem'in tacı

Aba hırka şal bizdedir

Biz erenler gerçeğiyiz
Has bahçenin çiçeğiyiz
Hacı Bektaş köçeğiyiz
Edep erkan yol bizdedir

Kuldur Hasan Dedem kuldur
Manayı söyleyen dildir
Elif Hakk'a doğru yoldur
Cim ararsan dal bizdedir

Ahmet Yurt dedenin insanı başka diyarlara, geçmişine (ilk insanın özüne) (aynı zamanda geleceğe, insanın ilelebet kalacağı yurda) götüren davudi sesiyle bu deyişi dinlemek, insanın adeta ışık hızıyla zaman yolculuğu yapması demektir. Saniyeden de kısa bir zamanda binlerce yıl geriye ve ileriye gitmek ve aynı zamanda döndüğünde aynı saniyede ve mekanda olmak...

Ahmet Yurt dedenin, Kul Hasan dedenin ve daha sayısız erenlerin, yolu sürenlerin yaptığı budur. İnsanın sadece yaşayacağı ve hiç bir zaman anlatamayacağı güzellikleri yaşamak ve yaşatmak.

İnsanoğlu teknolojik ve daha başka alanlarda ne kadar gelişmiş olursa olsun, bu aşık-ı sadıklar insanoğlunun teknolojik

ilerlemelerle veya başka gelişmelerle dolduramayacağı boşlukları dolduruyorlar.

Bu deyiş, bu satırların yazarına dinlediği her seferinde inanılmaz derecede yoğun ve güçlü duygular yaşıyor. Sadece duygular değil, aynı zamanda düşüncelerinde derinleşmesine ve daha farklı şekilde bir bakış açısına sahip olmasına vesile oluyor. Bu da bu deyişi dile getirenlere, onu yazanlara derin bir şükran sunulmasıyla sonuçlanıyor.

Eyvallah saygıdeğer erenler.

Vahdetname

Daha Allah ile cihan yok iken
Biz anı var edip ilan eyledik
Hakk'a hiçbir layık mekan yok iken
Hanemize aldık mihman eyledik

Kendisinin ismi henüz yok idi
İsmi şöyle dursun cismi yok idi
Hiçbir kıyafeti resmi yok idi
Şekil verip tıpkı insan eyledik

Allah ile burda birleştik
Nokta-i amaya girdik yerleştik
Sırr-ı Küntü kenzi orda söyleştik
İsmi şerifini Rahman eyledik

Aşık olunca zat ü sıfatı
Kûn dedik var ettik bu semavatı
Birlikte yarattık hep kainatı
Nam ü nişanını cihan eyledik

Yerleri gökleri yaptık yedi kat
Altı günde tamam oldu kainat
Yarattık içinde bunca mahlûkat
Erzakını verdik ihsan eyledik

Asılsız fasılsız yaptık cenneti
Huri gılmanlara verdik ziyneti
Türlü vaatlerle her bir milleti
Sevindirip şad ü handan eyledik

Bir cehennem kazdık gayetle derin
Laf ateşi ile eyledik tezyin
Kıldan gayet ince kılıçtan keskin
Üstüne bir köprü mizan eyledik

Gerçi Kün emriyle var oldu cihan
Arş-ı Kürsü gezdik durduk bir zaman
Boş kalmasın diye bu kevnü mekan
Ademin halkını ferman eyledik

İrfan olan bilir sırrı müphemî
İzhar etmek için ism-i azamî
Çamurdan yoğurduk yaptık ademi
Ruhumuzdan bir ruh revan eyledik

Adem ile Havva birlik idiler
Ne güzel bir mekan bulduk dediler
Cennetin içinde buğday yediler
Sürdük bir tarafa puyan eyledik

Adem ile Havva'dan geldi çok insan
Nebiler Veliler oldu mümayan
Yüzbin kere doldu boşaldı cihan
Nuh Naciyullah'a tufan eyledik

Salih'e bir deve eyledik ihsan
Kayanın içinden çıktı nagehan
Pek çokları buna etmedi iman
Anları hak ile yeksan eyledik

Bir zaman Eshab-ı Kefh'i uyuttuk
Hazreti Musa'yı Tur'da okuttuk
Şit'i çulha yaptık bezler dokuttuk
İdris'e biçtirip kaftan eyledik

Süleyman'ı Dehr'e sultan eyledik
Eyyub'a acıdık derman eyledik
Yakub'u ağlattık nalan eyledik
Musa'yı Şuayb'a çoban eyledik

Yusuf'u kuyuya attırmış idik
Mısır'da kul diye sattırmış idik
Zeliha'yı ona çattırmış idik
Zellesinden bendi zindan eyledik

Davut peygambere çaldırdık udu
Kazadan kurtardık Lût ile Hûd'u
Bak ne hale koyduk nar-ı Nemrud'u
İbrahim'e bağ u bostan eyledik

İsmail'e bedel cennetten kurban
Gönderdik şad oldu Halil ür rahman
Balığın karnını bir hayli zaman
Yunus peygambere mekan eyledik

Bir mescide soktuk Meryen Ana'yı
Pedersiz doğurttuk orda İsa'yı
Bir ağaç içinde Zekeriya'yı
Biçtirip kanına rızan eyledik

Beyt-i Mukaddes'te Kudüs şehrinde
Nehri Şeria'da Erden nehrinde
Tathir etmek için günün birinde
Yahya'yı, İsa'yı üryan eyledik

Böyle cilvelerle vakit geçirdik
Bu enbiya ile çok iş bitirdik
Başka bir Nebi'y-yi zişan getirdik
Anın her nutkunu Kur'an eyledik

Küffarı Kureysi ettik bahane
Muhammet Mustafa geldi cihane
Halkı davet etmek için imane
Murtaza'yı ona ihvan eyledik

Ana kıyas olmaz asla bir nebi
Nebiler şahıdır Hakk'ın habibi
Biz anı Nebi'y-yi ihsan eyledik

Hak Muhammed-Ali ile birleştik
Hep beraber Kabe-kavseyn'e gittik
O makamda pek çok muhabbet ettik
Leylerel esrayı seyran eyledik

Bu sözleri sanma her insan anlar
Kuş dilidir bunu Süleyman anlar
Bu sırrı müphemî arifan anlar
Çünkü cahillerden pinhan eyledik

Hak ile hak idik biz ezeliden
Ta ruz-i Elest'te Kalubeli'de
Mekan-ı Hüda'da bezm-i celide
Cemalini gördük iman eyledik

Vahdet alemi bilmeyen insan
İnsan suretinde kaldı bir hayvan
Bizden ayrı değil Hazreti Süphan
Bunu Kur'an ile ayan eyledik

Sözlerimiz bizim pek muhakkaktır
Doğan ölen yapan bozan hep Hak'tır
Her nereye baksan Hakk'ı mutlak
Ahval-i vahdeti beyan eyledik

Vahdet sarayına girenler için
Hakkı hakkel yakın görenler için
Bu sırrı Harabi bilenler için
Birlik meydanında cevlan eyledik

Edip Harabi'nin bir birinden değerli, yolumuzu işleyen eserleri vardır. Ancak Vahdetname adlı bu şiiri adeta bizler için manifesto niteliğindedir.

Vahdetname, günümüzde bile –ki günümüz, teknolojik gelişmelere paralel olarak iletişimin en üst seviyede yaşandığı ve bu anlamıyla 'Bilgi Çağı' diye adlandırılan bir çağdır– insanların çoğu tarafından bilinmeyen tarihsel, mitolojik, inançsal, toplumsal, felsefi bilgilerle doludur. Vahdetname, aynı zamanda inanç gerçekliğimizin özlü bir şekilde, harikulade bir üslupla anlatılması bakımından da eşsiz bir eserdir.

Vahdetname gibi bir şaheseri yazmak, yazarın yaşadığı çağa kadarki bütün tarihsel, felsefi, inançsal, toplumsal bilgilerin en iyi şekilde bilinmesi ile mümkündür. Yine salt bilgi yetersizdir böylesi bir eseri ortaya koymak için. Onunla beraber bağnaz düşünce/inanç mensuplarının baskılarına göğüs germek için yürek ve bu yolu aşk ile sevmekle, kendini bütünüyle bu yola adamakla, bu yolun ateşinde yanmakla ancak mümkün olabilir. Belki bütün bunlarda bir noktada yetersizdir. Bizlerinde anlatmakta aciz kaldığı başka sırr-ı hakikatlere vakıf olmakla mümkündür.